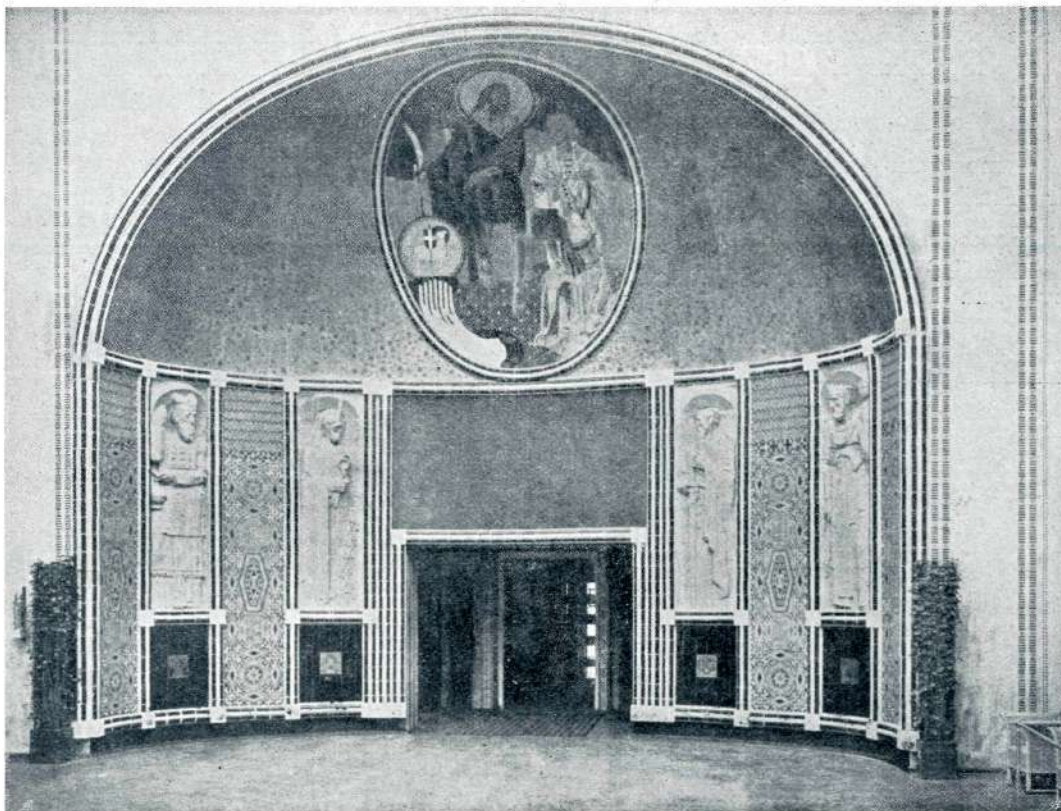

mora ta umetnost priti do monumentalnih rešitev svojih nalog. Ta razstava nam kaže nekaj posrečenih poskusov te smeri. Pridiga na gori od Ignacija Stolza (sl. str. 64) je tak slikarski poskus. Predstavljen je dogodek, ki ima komaj kaj realističnega na sebi; slikar se je ognil vsakemu naturalističnemu detajlu. Na sliki se ne godi nič, ni gibanja, dejanja; in vendar je v ozračju toliko pomembnosti, velikih duševnih dejanj, gibljejo se nevidne sile. Kadar bo vernik stopil pred to steno v cerkvi, bo imel vtis, da se pred njim vrši velevažen do-

vzporedno. K tej združitvi je pristopilo kot tretji enakopravni element slikarstvo: Forstnerjev mozaik Janezovega krsta v zgornji polkrožini. To ni slika, ki bi mogla biti le slučajno obešena tjakaj, temuč koncentracija barv, ki se svetlikajo po celi steni, tako da si krožine ne moremo misliti brez nje; je posledica vsega prejšnjega. Zopet slika, ki nima z naturalizmom nič opraviti; sestavljena je iz velikih barvnih ploskev, v katerih se strnejo in izvene vsi refleksi od spodaj.

Vrhunec monumentalnosti pa je dosegla na

FORSTNER-BORRMANN: STENA CERKVE V EBELSBERGU.

godek, da so te osebe le vsled preobilice duševnega življenja tako monumentalno mirne.

Bolje je izraženo to stremenje po monumentalnosti v delu slikarja Forstnerja in kiparja Borrmanna: notranja vhodna stena cerkve v Ebelsbergu (sl. str. 65). Arhitektura, kiparstvo in slikarstvo se je tu združilo v enoto. Aron, Peter, Pavel in David, že v črti monumentalno pojmovani kipi, so postali del stene, neločljiv od nje. Kako ne morejo biti brez nje, je dokaz, da so zidani, ne klesani, in sklepi med posameznimi kamni so izrečno poudarjeni. Kipi ne nosijo zidu, niso simbol tektonskih sil, marveč rastejo iz njega, žive z njim isto življenje, ne podrejeno, marveč

razstavi mozaična oltarna stena za Plečnikovo cerkev sv. Duha, izvršena po načrtu Ferdinanda Andrija (sl. str. 66). Na velikanskem polju, okrašenem z enostavnim motivom, stoji sedem visokih, vitkih žena; simboli sedmerih darov sv. Duha, ki bodo zapisani nad njihovimi glavami. Frontalno stoje v ravni črti druga poleg druge; nič ni zemeljskega na njih; niso ne v času, ne v prostoru; pred steno plovejo — ne plovejo, temuč eksistirajo — kakor Duh. Kako so nerealistično pojmovane, kaže najstrožja simetrija njihovega bivanja (ki na slabi reprodukciji ni razvidna). Okrog srednje postave se vrsti po ena temnolasa in svetlolasa postava; vsak par enako sklenjenih rok, z istim